MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Spisová služba z hlediska GDPR

PhDr. Jiří Úlovec

Ing.Robert Piffl

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Poznámka k prezentaci

- *Pro zjednodušení problematiky jsou vybírány příklady, splňující určité podmínky, nelze tedy jakkoliv vyvozovat, že by níže uvedené platilo vždy a ve všech kombinacích různých životních situací elektronických dokumentů*

- *Prezentace zohledňuje stav k 1.3.2018*

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Přehled vybraných právních předpisů, aneb vymezujeme hřiště

PRÁVNÍ PŘEDPISY

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zákon o archivnictví a SSL

- Zákon č.56/2014, kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
  - sbírka zákonů částka 23 ze dne 7.4.2014
- Navazující vyhlášky
  - 259/2012 o podrobnostech výkonu spisové služby
  - 645/2004 provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů
  - zveřejněn **4.7.2017 nový standard pro eSSL**
    - **Věstník MV částka 57/2017**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Změna národního standardu eSSL

- Změna národního standardu pro eSSL přináší:
  - velké zjednodušení standardu, upřesňuje fáze „vzniku“ dokumentu - pojem rozpracovaný dokument (koncept)
  - podrobně popisuje **rozhraní mezi systémy eSSL a ostatními informačními systémy**
    - on-line propojení a off-line propojení
  - vzniká datový model „metadat“ dokumentu spisové služby
- Pozor – řada organizací nemá dlouhodobě IT systémy v souladu s národním standardem pro spisové služby !

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

eIDAS & e-dokument

- K elektronickému dokumentu
  - **„elektronickým dokumentem“** jakýkoli obsah uchovávaný v elektronické podobě, zejména jako text nebo zvuková, vizuální nebo audiovizuální nahrávka;
  - elektronickému dokumentu nesmějí být upírány právní účinky a nesmí být odmítán jako důkaz v soudním a správním řízení pouze z toho důvodu, že má elektronickou podobu

  - Obecný pojmem dokument v zákoně č. 499/2004 Sb.
    - §2 písmeno e) **„dokumentem“** každá písemná, obrazová, zvuková nebo jiná zaznamenaná informace, ať již v podobě analogové či digitální, která byla vytvořena původcem nebo byla původci doručena;
    - §2 písmeno o) „**metadaty“** data popisující souvislosti, obsah a strukturu dokumentů a jejich správu v průběhu času

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Elektronické dokumenty

- Dokumenty jako nosiče informace a osobních údajů
  - pozor na vlastnosti podle národní legislativy : 499/2004 Sb. §3 odst. 5) „V případě dokumentů v digitální podobě se jejich uchováváním rozumí **rovněž zajištění věrohodnosti původu dokumentů, neporušitelnosti jejich obsahu a čitelnosti, tvorba a správa metadat náležejících k těmto dokumentům v souladu s tímto zákonem a připojení údajů prokazujících existenci dokumentu v čase**. Tyto vlastnosti musí být zachovány **do doby provedení výběru archiválií**.
  - elektronické dokumenty mohou být nosičem osobních údajů
  - do doby skartačního řízení nelze realizovat právo na výmaz

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Výchozí stav

- Zákon č.101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů
  - Správce povinen §5
    - stanovit účel, k němuž mají být osobní údaje zpracovány
    - stanovit prostředky a způsob zpracování osobních údajů
    - shromažďovat osobní údaje odpovídající pouze stanovenému účelu a v rozsahu nezbytném pro naplnění stanoveného účelu
    - uchovávat osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu zpracování
    - zpracovávat pouze v souladu se zákonem, udržovat je přesné
    - zpracovávat osobní údaje pouze v souladu s účelem ….
- Kdo zcela splňuje požadavky zákona bude mít snadnou adaptaci, řada organizací ale nesplňuje požadavky!

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Pojem osobní údaj

- Zákon č.101/2000 Sb.
  - osobním údajem **jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů**. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu
- Nařízení GDPR – článek 4 odst. 1)
  - „osobními údaji“ **veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě** (dále jen „subjekt údajů“); identifikovatelnou fyzickou osobou je fyzická osoba, **kterou lze přímo či nepřímo identifikovat**, zejména odkazem na určitý identifikátor, například jméno, identifikační číslo, lokační údaje, síťový identifikátor nebo na jeden či více zvláštních prvků fyzické fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity této fyzické osoby;

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

GDPR a eSSL

- §64 příjem, označování, evidence a rozdělování dokumentů
  - odst.4) „jmenný rejstřík“ určený pro vyhledávání, ověřování a automatické zpracování údajů o adresách odesílatelů a adresátech dokumentů evidovaných v evidenci
  - jmenný rejstřík může pomoci v některých případech
- eSSL s podporou fulltextového vyhledávání
- eSSL je hlavní evidenční systém & „řídí“ skartační řízení
  - správně stanovené skartační lhůty jsou základem pro např. uplatnění práva na výmaz

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Aktivity MV

- Zřízena pracovní skupina pro eSSL při RVIS
  - Metodika pro veřejnoprávní původce k eFA – hotovo od října 2017
  - Metodika pro eSSL x GDPR – 5.12.2017 uveřejněna
  - Připravujeme metodiku k ÚeP
    - již hotové check-listy k eFA a ÚeP
    - schématické znázornění propojení eSSL & ISVS
    - postupy při zápisu nebo výstupu z ISVS & eSSL
  - Další metodické materiály
    - K PDF/A3 …

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Metodický pokyn k GDPR & eSSL

- Ochrana osobních údajů při výkonu spisové služby, zejména v informačních systémech spravujících dokumenty u veřejnoprávních původců
  - jmenné rejstříky
  - požadavky na eSSL a ISSD
  - problematika „výmazu“ & skartační lhůty
  - problematika obsahu dokumentu & fulltextové vyhledávání

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Připravujeme sady příkladů k jednotlivým životním situacím

PŘÍKLADY K METODIKÁM

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

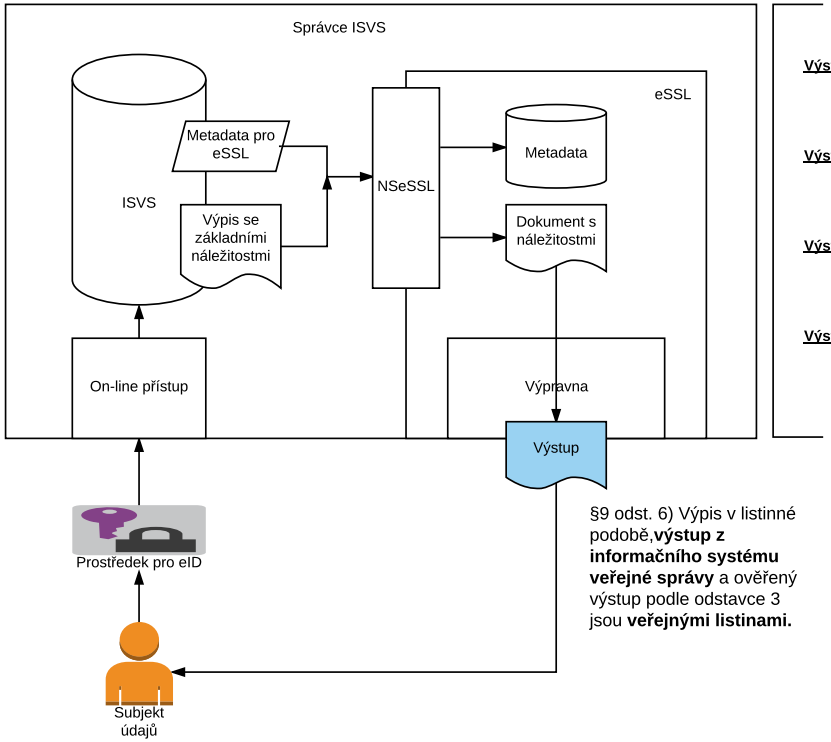

Výstup z ISVS v rámci on-line služby je:

a) veřejná listina
b) elektronický dokument

Výstup z ISVS je:

a) dokument vyhotovený původcem dle §16 259/2012 Sb.
b) původce zajistí veškeré náležitosti podle zákona 499/2004 Sb.

Výstup z ISVS musí být opatřen:

a) náležitostmi dle příslušného procesní právní úpravy
- např. dle správního řádu, dle OSŘ a podobně.

Výstup z ISVS = právní jednání

a) nutno opatřit náležitostmi dle 297/2016 Sb.

§9 odst. 6) Výpis v listinné podobě,**výstup z informačního systému veřejné správy** a ověřený výstup podle odstavce 3 jsou **veřejnými listinami.**

Zákon 365/2000 Sb. §9 odst.4) **Osoba**, která je **držitelem prostředku pro elektronickou identifikaci**, který umožňuje přístup se zaručenou identitou, je oprávněna obstarat si s využitím tohoto prostředku **výstup** z informačního systému veřejné správy, který je neveřejnou evidencí, rejstříkem nebo seznamem,který se jí přímo týká. Správce portálu veřejné správy zveřejní na portálu veřejné správy informační systémy veřejné správy, z nichž lze výstup z informačního systému veřejné správy takto obstarat.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Poskytnutí údajů podle zákona 365/2000 Sb. §9 odst. 5)

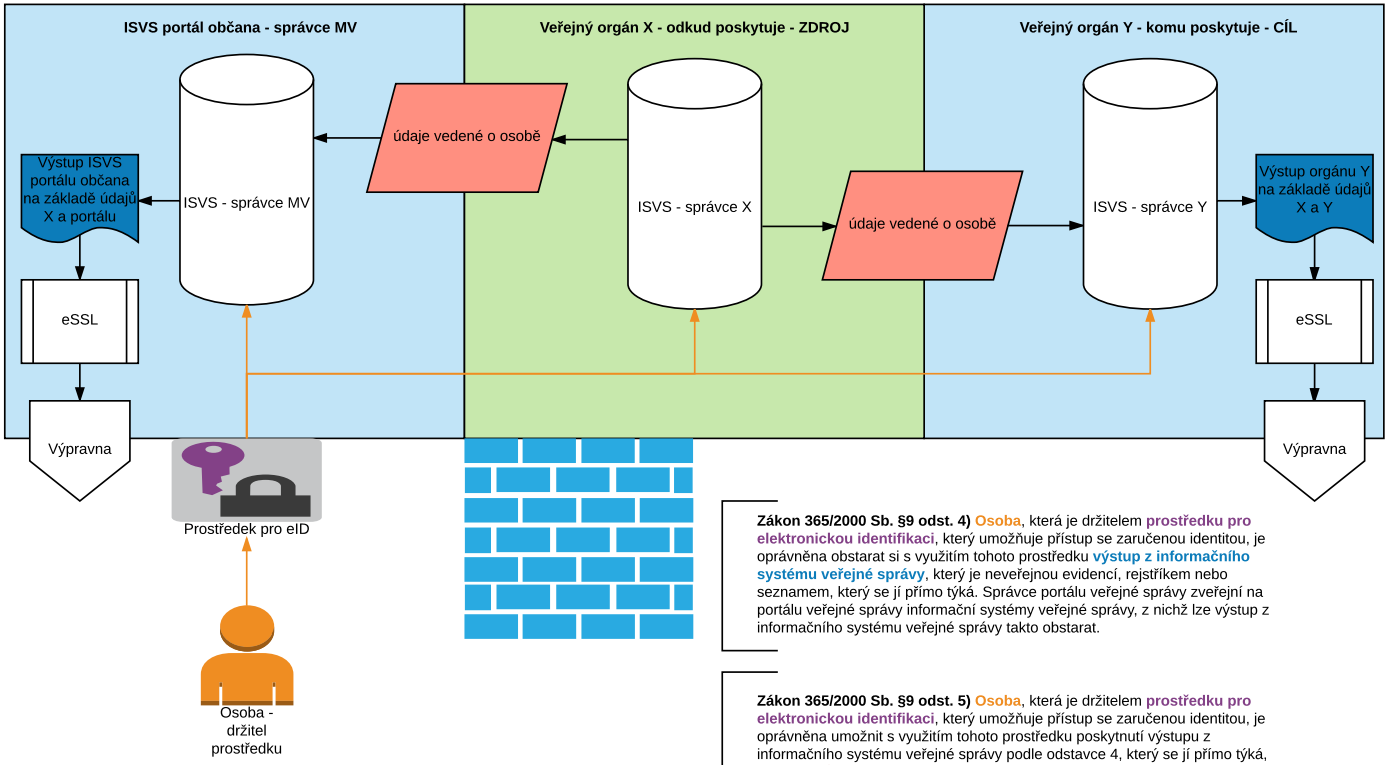

Zákon 365/2000 Sb. §9 odst. 4) Osoba, která je držitelem **prostředku pro elektronickou identifikaci**, který umožňuje přístup se zaručenou identitou, je oprávněna obstarat si s využitím tohoto prostředku **výstup z informačního systému veřejné správy**, který je neveřejnou evidencí, rejstříkem nebo seznamem, který se jí přímo týká. Správce portálu veřejné správy zveřejní na portálu veřejné správy informační systémy veřejné správy, z nichž lze výstup z informačního systému veřejné správy takto obstarat.

Zákon 365/2000 Sb. §9 odst. 5) Osoba, která je držitelem **prostředku pro elektronickou identifikaci**, který umožňuje přístup se zaručenou identitou, je oprávněna umožnit s využitím tohoto prostředku poskytnutí výstupu z informačního systému veřejné správy podle odstavce 4, který se jí přímo týká, nebo **údajů vedených o ní** v informačním systému veřejné správy **jiné osobě anebo veřejnému orgánu.**

Osoba, která je držitel **prostředku pro elektronickou identifikaci nemá přímý přístup k údajům o ní vedených**, může jej však poskytnout jiným osobám anebo veřejnému orgánu dle §9 odst.5) poslední část věty.

Zpracování osobních údajů

1. Správce osobních údajů "portálu občana" je Ministerstvo vnitra
2. Správce osobních údajů jsou dále pak veřejný orgán X a veřejných orgán Y
3. Zpracování je na základě aktivního **souhlasu držitele prostředku pro eID**, neboť údaje již jsou v některém z ISVS zpracovávány a podle §9 odst.5) jsou pouze poskytovány dalším osobám na základě souhlasu subjektu údajů

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

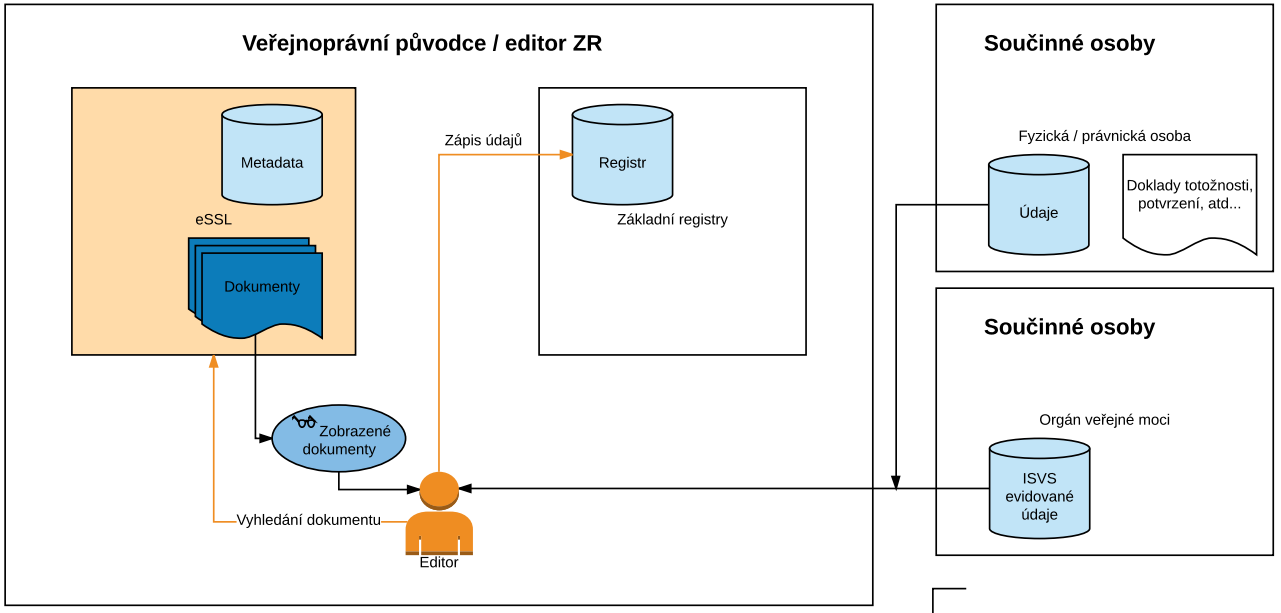

111/2009 Sb. § 4 odst. 2) **Editor** je zodpovědný za to, že jím **zapsané referenční údaje** jsou v **souladu s údaji uvedenými v dokumentech, na jejichž základě jsou údaje do příslušného základního registru zapsány**; orgány veřejné moci, fyzické a právnické osoby jsou povinny poskytnout editorovi potřebnou součinnost k plnění jeho úkolů tím, že mu poskytnou údaje a podklady potřebné pro ověření správnosti zpracovávaných údajů.

111/2009 Sb. § 3 - zápis nejpozději do pracovních 3 dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti dozví

Zápis probíhá výhradně na základě dokumentů !

Záznamy o přístupech - 2 roky úschova

Otázky:

a) jak dlouho se uchovávají dokumenty na základě nichž, se údaje zapisují?

b) co údaje+podklady od součinných osob ?

- **kopie dokladů**
- **kopie podkladů**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Dopady nařízení GDPR na informační systémy

GDPR & ISVS, ESSL, EFA, ÚEP …

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Fáze implementace GDPR

Analýza

Analýza současného stavu x rozdíly od 25.5.2018

Implementace

Úpravy směrnic, smluv, systémů a organizačních opatření

Udržitelnost systému

Zajištění organizačně-technických opatření v čase

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Dopady na IT

- Architektura IT řešení by měla kromě architektonických postupů a shodou s NAP obsahovat s ohledem na GDPR zejména pak:
  - principy „**Privacy by design**“ tj. ochranu soukromí již od návrhu
    - zaměřené na subjekt, objekt, transakci, systém
    - proaktivní (prevence nikoliv náprava), minimalismus dat, ochrana již v návrhu, plná funkčnost, bezpečnost od začátku do konce, stálá otevřenost (transparentnost a viditelnost), soukromí uživatele
  - kontinuální proces – nejedná se o jednorázový soulad, ale o trvalý děj

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Další dopady GDPR na IT

- Nutno zajistit vedení některých nových „agend“
  - v rámci eSSL evidovat „požadavky“ od subjektu údajů
  - při obnově dat ze záloh kontrolovat oproti evidenci uplatněných práv na výmaz
  - některé činnosti lze částečně nebo zcela automatizovat
    - s využitím elektronické identifikace lze připravit on-line služby pro řešení některých situací
    - typicky právo na přenositelnost lze zcela automatizovat
  - pozor na záznamy o zpracování

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Dopady nejen na IT

- Revidování smluv se zpracovateli / externími dodavateli
  - je zcela nutné inventarizovat veškeré smlouvy (jak na informační systémy, tak i na jiné externí služby související s činnostmi, kde se pracuje s osobními údaji)
  - provést analýzu smluv a navrhnout změny v souvislosti s GDPR
  - možná pomoc ÚOOÚ x pověřenec
- Revidování smluv se zaměstnanci
  - pozor na některé agendy v personalistice

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Dopady na smlouvy

- Problematika revize smluv x GDPR
  - smlouvy musí jasně nastavit povinnosti a odpovědnost za případnou škodu jednotlivých smluvních stran s ohledem na zpracování osobních údajů
  - pro externí zpracování doporučení smluvně upravit, že externí zpracovatel zpracovává OÚ v souladu s nařízením a obecně platnými právními předpisy
  - pozor na “zřetězení“ smluv (systémový integrátor x skutečný realizátor x fyzické umístění atd..)

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Nové požadavky na smlouvy

- Dopad na dodavatele IT systémů s přístupem k údajům
- Due diligence před uzavřením
  - Dostatečné záruky zavedení vhodných technických a organizačních opatření
- Zpracování pouze dle pokynů správce
  - Výjimky dle práva EU a členských států
  - Informování o požadavcích zákona
- Bezpečnostní opatření
- Součinnost při zabezpečení, hlášení incidentů, atd.
- Infomační povinnost
- Audity, včetně prohlídek na místě

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Dopady na IT a procesy

- Revidovat souhlasy se zpracováním OU
  - např. nelze „před-vyplňovat“ nebo podmiňovat přístup k online službám
- Analyzovat chování IT systémů podle titulu
  - na základě „souhlasu“
  - na základě „smlouvy“
    - pozor na exit strategii, pokud generální souhlas pak alespoň notifikace a námitka
  - na základě „právní povinnosti správce“
    - musí vyplývat z práva ČR nebo EU, pozor na správně nastavené skartační lhůty
  - ve veřejném zájmu

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Dopady v souvislostech

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Nové funkce v eSSL systémech

- Nařízení GDPR upravuje podrobněji:
  - **právo na opravu** dle článku 16, kdy subjekt údajů má právo na to, aby správce bez zbytečného odkladu opravil nepřesné osobní údaje
  - **právo na výma**z dle článku 17, kdy subjekt údajů má právo na to, aby správce bez zbytečného odkladu vymazal osobní údaje, které se daného subjektu údajů týkají
  - **právo na přenositelnost** dle článku 20, kdy subjekty údajů jsou oprávněny získat osobní údaje, které poskytly správci ve strukturovaném, běžně používaném a strojově čitelném formátu a předat je jinému správci
  - Povinnost správce napomáhat uplatňování práv (on-line, hot-line…)

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Nová práva fyzických osob

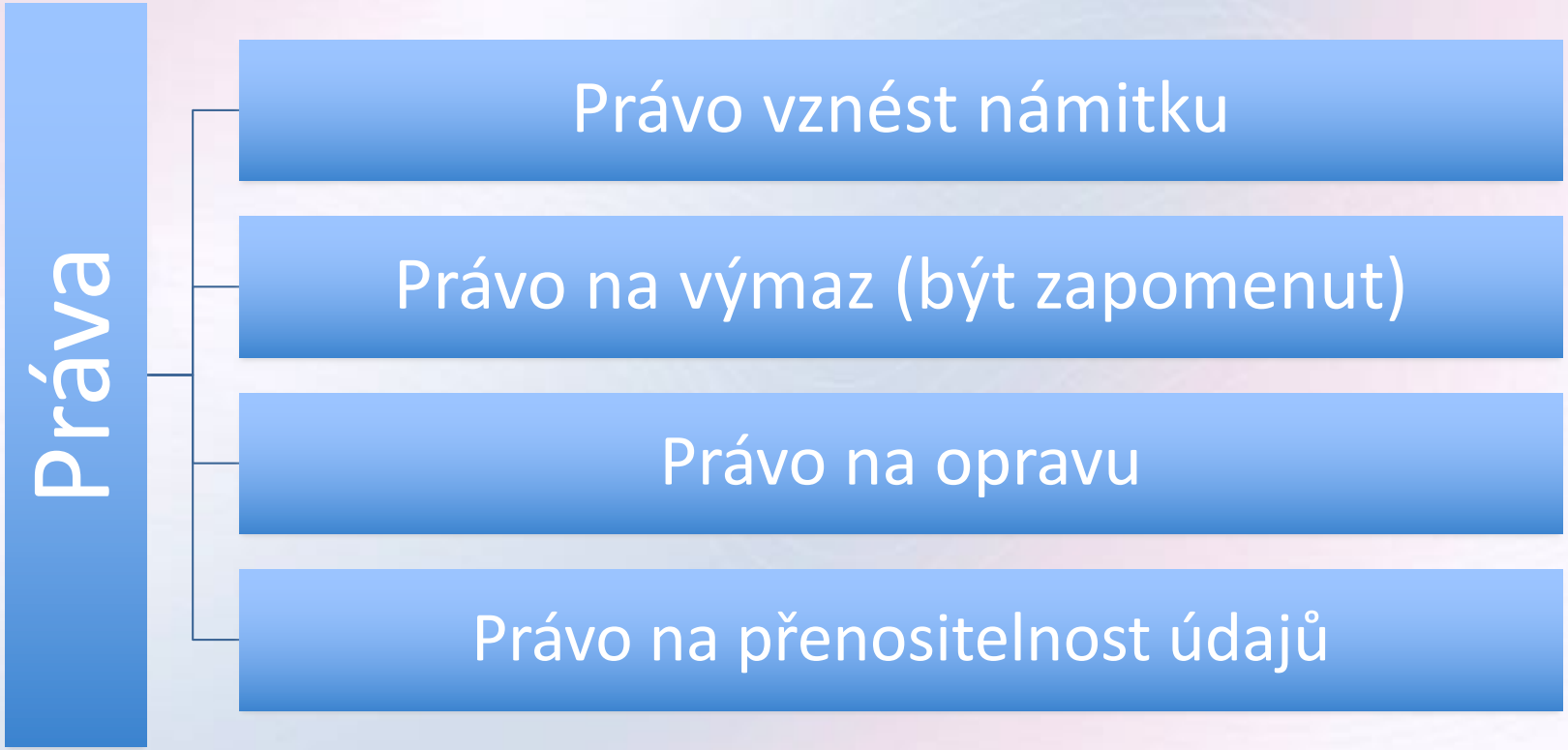

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

GDPR má vždy dopady na IT

- Dopady GDPR na IT systémy
  - právo na přenositelnost údajů dle čl.20
    - v některých případech bude nutné upravit IT systémy aby se nemuselo „dělat“ ručně
  - právo na výmaz dle čl.17
    - dopady na strategii zálohování a obnovy dat – kde bylo uplatněno právo na výmaz nelze při obnově „obnovit“ tato data do produktivního prostředí
    - nepřímé dopady na analýzu všech skartačních lhůt u zpracování u veřejnoprávních původců
  - právo na přístup k osobním údajům dle čl.15
    - pozor např. u Smart-Cities – zapomíná se často na dopady ochrany osobních údajů
    - pozor u předávání do třetích zemí nebo mezinárodním organizacím – právo na informace o vhodných zárukách

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Právo na výmaz & zálohy

1. • Agenda – evidence práv na výmaz
2. • Obnova dat do neproduktivního prostředí, opětovné „smazání dat dle evidence práv na výmaz“
3. • Obnova dat podle bodu 2. do produktivního prostředí

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Právní důvody zpracování

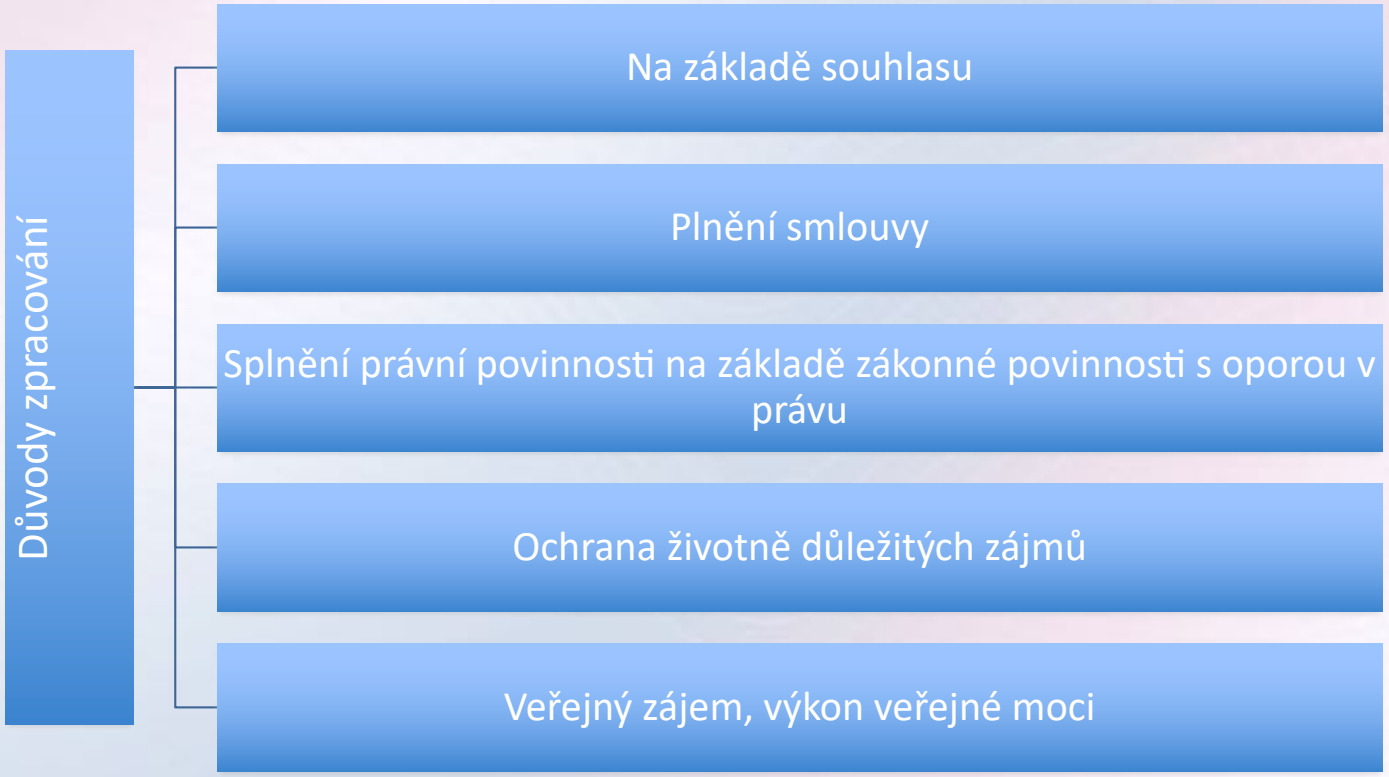

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

GDPR a fakturace

- Dopady GDPR na faktury
  - faktury mohou obsahovat a obvykle obsahují řadu osobních údajů
    - např. vystavil, dále pak adresní část, kdo převzal fakturu a podobně
  - většinou bude zpracování spojeno s plněním nějaké povinnosti
    - např. zákon o účetnictví, daňové zákony a podobně
    - nutno správně nastavit skartační lhůty a dále pak proces skartačního řízení
      - pokud bude nevhodně nastaveno je nutné počítat s možností uplatnění práva na výmaz
  - v souvislosti se zpracováním mohou být v rámci životního cyklu faktury připojeny osobní údaje zaměstnanců zpracovatele
  - u elektronických faktur dochází většinou k automatizovanému zpracování

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

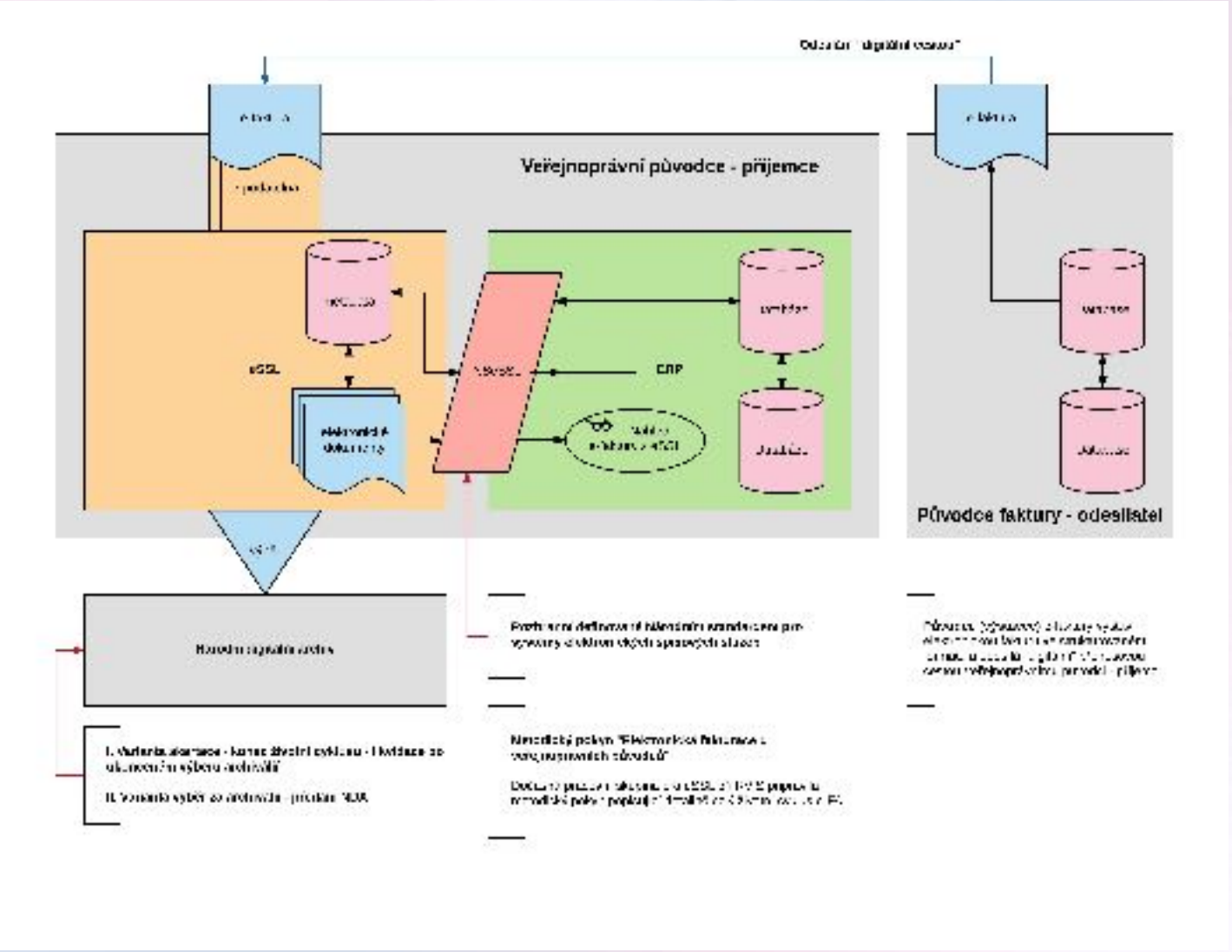

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Shrnutí 2017/2018

ČASOVÁ OSA

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

eID EU		**29.9.2018** akceptace eID oznámených	
eID CZ		1.7.2018 zahájení NIA	**1.7.2020** kde totožnost el. pouze NIA
ÚeP	31.12.2017 interní směrnice	**28.9.2018** realizovat možnost	
eFA	31.12.2017 interní směrnice	**31.12.2018** umožnění příjmu ISDOC	2019/2020 příjem EU eFA
GDPR	17 let platný 101/2000 Sb.	**25.5.2018** účinnost GDPR	

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

DĚKUJEME VÁM ZA POZORNOST !